

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jelling Seminarium

i

Undervisningsaaret 1883—84.

Aarsberetning

udgiven i Sommeren 1884 af

Seminariets Forstander.

Odense.

Fyens Stiftsbogtrykkeri

1884.

Jelling Seminarium

i

Undervisningsaaret 1883—84.

Aarsberetning

udgiven i Sommeren 1884 af

Seminariets Forstander.

Odense.

Trykt i Fyens Stiftsbogtrykkeri hos I. C. Dreyer.

1884.

I. Endelig Afgangsprøve 1883.

Til sidste Del af Skolelærer-Examen 1883 havde Seminariet i Februar s. A. indmeldt alle sine Elever i øverste Klasse, nemlig 29, som den 7de—10de Maj s. A. underkastede sig den skriftlige Prøve ved Seminariet. Den mundtlige Prøve underkastede de sig i Aarhus i sidste Halvdel af Juli og Begyndelsen af August. De bestod alle Examen, 4 med „Udmærket duelig“, 23 med „Meget duelig“, 1 med „Duelig“ og 1 med „Ej uduelig“. Idet der bemærkes, at „Udmærket duelig“ tæller mindst 210 P., „Meget duelig“ 160 P., „Duelig 130 P., „Ej uduelig“ 100 P., hidsættes følgende Liste over Udfaldets Enkeltheder:

Examinandernes Navne.	Examens 1ste Afd. i 1882 (Nr. 10, 22, 23, 24, 25 i 1881).							
	Geograf.	Mathematik.	Naturhistorie.	Naturlære.	Religion.	Praktisk Færdighed.	Dansk Boglæsning.	Udarbejdelse i Modersmaalet.
1. Andersen, Anders Nielsen . . .	mg. +	mg.	mg. +	mg. +	mg.	tg. +	mg.	g. +
2. Andersen, Ole	mg. +	g.	g. +	g. +	ug.	mg.	g. +	g.
3. Brandenburg, Hans	mg.	mg.	mg.	mg. +	g. +	g. +	mg. +	g. +
4. Buk, Matth. Peter Andersen	mg.	g. +	mg.	ug.	mg. +	g. +	mg.	mg.
5. Christensen, Alb. Vilh. Carl	ug.	mg. +	ug.	ug.	mg. +	mg.	mg. +	mg.
6. Christensen, Niels Christian	ug.	ug.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg. +	mg.
7. Christensen, Thomas	ug.	mg. +	ug.	mg. +	g. ÷	mg.	mg.	mg.
8. Gørtz, Frederik Vilhelm . . .	mg.	tg. ÷	mg.	mg. +	mg. +	mg.	g.	mg.
9. Hansen, Jens	mg. +	mg.	mg.	g. +	mg. +	g. +	mg.	mg.
10. Hansen, Thorvald Valdemar	mg.	tg. ÷	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	g. +
11. Henriksen, Henrik Knudsen	mg.	ug.	mg.	tg. +	mg.	mg.	mg. +	mg.
12. Jakobsen, Christian	mg. +	tg. +	g. +	g. ÷	tg. ÷	g. +	tg.	g. +
13. Jensen, Hans	mg.	g. ÷	mg. +	mg.	g. +	mg.	mg.	g.
14. Jensen (Meilby), Jens Chr.	mg.	mg. +	mg. +	g.	mg. +	mg.	mg.	g. +
15. Jensen (Samsøe), Jens Chr.	mg.	g. +	mg.	mg.	mg. +	g. +	g. +	mg.
16. Jensen, Laurs	ug.	ug.	ug.	mg. +	ug.	mg. +	mg.	g. +
17. Jensen, Morten	mg. +	g. +	mg. +	g.	g.	g. +	tg. +	g. +
18. Johansen, Peter Meyer	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg. +	mg.	g. +
19. Jørgensen, Adolf Jørgen . .	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	mg.	mg. +	g. +
20. Knudsen, Peter Christopher	mg.	g. +	g.	mg. +	mg.	g. +	mg.	g.
21. Olesen, Anders	g.	g. +	mg. +	g.	g. +	mg.	g.	mg.
22. Olsen, Jørgen Villiam	mg.	g. +	mg. +	mg.	mg.	mg.	g.	g. +
23. Pedersen, Niels Peder	mg.	ug.	ug.	ug.	mg. +	mg. +	ug.	tg. +
24. Petersen, Hans Christian . .	mg. +	g.	g.	g. +	mg.	mg.	mg. +	mg.
25. Petersen, Vilb. Hartvig Henr.	mg. +	ug.	mg. +	ug.	mg.	mg. +	g. +	g.
26. Poulsen, Anders	ug.	ug.	mg. +	g. +	mg.	g.	g.	g. +
27. Saatterup, Henrik Peter . . .	ug.	ug.	ug.	mg. +	ug.	mg. +	ug.	mg.
28. Thygesen, Laurits	mg. +	mg. +	g. +	mg.	g.	mg.	g. +	g.
29. Vilster, Henrik Hausen	mg. +	g. +	mg.	mg.	g. +	mg.	mg. +	mg.

Nr. 2, 12 og 23 tog 1ste Del i Aarhus, Nr. 24 i Kbhvn., Resten i Odense.

Examens 2den Afdeling i 1883.

Regning.	Skrivning.	Historie.	Opdragelses- og Undervisningsl.	Tegning.	Hoved-karakter.	Points.	Sang.	Musik.	Gymnastik.	Orgelspil.
ug.	g. +	mg. +	g.	g.	Meget duelig.	161	"	"	g. +	"
g. ÷	mg.	g. +	mg.	g. ÷	Meget duelig.	170	{ g. + Kan forest }	g. ÷	g. ÷	"
mg. +	mg.	mg.	mg. +	g. ÷	Meget duelig.	174	{ mg. Kan g. forest }	g. +	g. +	"
mg. +	mg.	ug.	mg.	mg.	Meget duelig.	189	{ g. Kan forest }	g. +	g. +	"
ug.	mg.	ug.	mg. +	mg.	Udm. duelig.	212	{ mg. + Kan g. forest }	mg. +	mg. +	"
mg. +	mg.	mg. +	mg. +	g. ÷	Meget duelig.	190	"	"	g. +	"
mg.	mg.	ug.	mg. +	mg.	Meget duelig.	178	"	"	mg.	"
g.	mg. +	mg.	mg.	g. +	Meget duelig.	170	{ g. + Kan forest }	g. ÷	g. ÷	"
mg.	mg. +	ug.	mg.	g. +	Meget duelig.	182	"	"	mg.	"
g.	g. +	mg.	g. +	mg.	Meget duelig.	163	{ g. Kan forest }	g.	mg.	"
g.	mg.	ug.	mg. +	g.	Meget duelig.	176	"	"	g. +	"
tg. ÷	mg.	tg. +	g.	g. +	Ej uduelig.	104	"	"	g. +	"
g.	mg.	ug.	g.	g. +	Meget duelig.	162	"	"	g.	"
mg.	mg. +	ug.	mg.	g.	Meget duelig.	185	{ tg. K. ikke forest }	g.	mg.	"
mg. +	g. ÷	mg. +	mg.	g. ÷	Meget duelig.	172	{ mg. Kan forest }	g.	mg.	"
ug.	g. +	mg. +	mg. +	g. +	Udm. duelig.	212	{ mg. Kan g. forest }	g.	mg. +	Kan fst.
mg. +	g. +	g. +	g.	mg.	Duelig.	154	{ mg. Kan g. forest }	g. +	g. +	K. g. fst.
g. ÷	g. +	mg.	ug.	g.	Meget duelig.	181	{ g. + K. ikke forest }	g. +	mg.	"
ug.	mg. +	mg. +	mg.	mg.	Udm. duelig.	213	{ mg. K. g. forest }	g. +	mg.	Kan fst.
mg. +	g. +	g. ÷	mg.	mg. +	Meget duelig.	161	{ tg. K. ikke forest }	g.	g. +	"
mg. +	mg. +	g. +	g.	g.	Meget duelig.	170	{ ug. K. mg. forest }	g.	mg.	K. g. fst.
mg. +	g.	mg.	tg.	g. +	Meget duelig.	165	{ g. K. ikke forest }	g.	mg.	"
ug.	g. +	ug.	mg. +	g. ÷	Meget duelig.	191	"	"	"	"
g. +	g. +	mg. +	mg.	g. +	Meget duelig.	174	{ mg. Kan forest }	g. ÷	g.	"
mg.	g.	ug.	ug.	mg. +	Meget duelig.	195	{ ug. K. mg. forest }	g. +	mg.	"
mg. +	mg. +	mg. +	mg.	mg. +	Meget duelig.	178	{ mg. Kan forest }	g. ÷	g.	Kan fst.
ug.	mg.	ug.	mg. +	mg.	Udm. duelig.	220	"	"	mg.	"
ug.	g. +	mg.	mg.	mg.	Meget duelig.	174	{ ug. K. mg. forest }	g. +	mg.	"
ug.	mg.	ug.	mg. +	mg. +	Meget duelig.	194	{ mg. + Kan g. forest }	g. +	mg.	K. g. fst.

II. Seminariets Lærere.

Det Brud paa Lærerpersonalets gennem en længere Aarrække faste og sammenarbejdede Kreds, der skete forrige Undervisningsaar ved Lærer H. Kristjansens Død, er i det forløbne Aar blevet endnu føleligere, idet Seminariet blandt sine Lærere har mistet først Andenlæreren, Pastor J. Claudi og derefter Forstanderen, Pastor J. Kr. Madsen.

Pastor Claudi fik sin Afskedsbegjæring bevilget den 26de April f. A. For at der ikke skulde ske nogen Standsning i Arbejdet, gik han imidlertid ind paa at varetage sin Gjærning, indtil hans Eftermand kunde blive udnævnt, og det faktiske Lærerskifte skete da først den 1ste Oktober f. A., da den nye Lærer H. J. M. Sørensen, hidtil Lærer ved Vinding Folkehøjskole, begyndte sin Undervisning. I 32 Aar har Pastor Claudi virket ved Seminariet, og mange ere de Vidnesbyrd, der tale om den store Betydning, hans Gjærning i denne lange Aarrække har haft. En sjelden Forening af Hjertets og Aandens Dannelse, der dels vandt ham de unges Hjerter, fordi de mærkede, han havde Kjærlighed til dem og sin Gjærning iblandt dem, dels gjorde ham særlig skikket til at staa som den gode Smags Vogter — som det blev udtalt ved en Afskedsfest, der beredtes ham forinden hans Afrejse —, i Forbindelse med den smukke Fordringsløshed, han med al sin Dygtighed lagde for Dagen i hele sin Færd: det er de Egenskaber, der ville sikre Pastor Claudi en velfortjent Plads i Elevers og Medarbejderes taknemmelige Erindring. Det har været Seminariet en Glæde, at Pastor Claudi som Medlem af Kommissionen for Skolelærereksamen har faaet et Arbejdsfelt for sin endnu kraftige og virksomme Aand, hvorigjennem han fremtidig vil staa i Forbindelse med den Gjærning, Seminariet bevidner ham sin bedste Tak for.

Den tidligere Forstander, Sognepræst J. Kr. Madsen, angrebes i Foraaret 1884 af vedholdende Hovedsmerter, for hvilke han forgjæves søgte Lindring ved et 2 Maaneders Sommerophold paa Fanø. Han søgte da i Efteraaret Lægehjælp i Kjøbenhavn, men Sygdommen tog til, saa alt Haab maatte opgives. Efter et smerteligt Sygeleje afgang han ved Døden den 29de November, Seminariets Stiftelsesdag. Han var født i Sall Sogn ved Holstebro den 22de Oktober 1839 og blev saaledes kun lidt over 44 Aar. Efter at have taget Dimissionsexamen ved Jelling Seminarium med „udmærket duelig“ (1861) bestemte han sig til at studere, og med sine rige Evner, sin Energi og Arbejdsdygtighed gik han hurtigt og med smukt Udfald gennem de forskjellige Examinere, saa han i Aaret 1868 var theologisk Kandidat med bedste Karakter. I 4 Aar var han derefter Kateket ved Frelsers Kirke i Kjøbenhavn, indtil han i Januar 1873 kaldtes til Sognepræst for Jelling og Hover Menighed samt Forstander og Førstelærer ved Jelling Seminarium. Hans Gjerning ved Seminariet har en af Medlærerne skildret saaledes: „I 10 Aar har han virket i dette Embede, og hans Virksomhed har vundet almindelig Anerkjendelse. Hans praktiske Sans blev kjendelig paa mange Maader. Den ydre Ordning ved Seminariet har i hans Tid modtaget mange gode Forbedringer. Klasseværelserne bleve hyggelige, der blev indrettet et Lærerværelse, et Forsamlingsværelse for Eleverne, et nyt Gymnastiklokale blev bygget, og under den daglige Gjerning mærkedes ofte hans ordnende Haand. Han elskede Seminariet, og han sparede sig ingen Umage, for at det kunde blive et hyggeligt Sted og en god Skole. Elevernes Vel laa ham alvorlig paa Sinde. Han var en dygtig Lærer for dem, og han var altid rede til at give dem de bedste Raad. Mange af dem, der nu se tilbage paa deres Seminarietid, ville mindes ham i Kjærlighed og være ham taknemmelige for den Omhu, han har vist dem, baade mens de vare i Jelling og siden efter, thi han

tabte dem sjældent af Syne“ (Skoletidende 1883 Nr. 49). I hans Sted udnævntes den 25de April 1884 den hidtilværende Kapellan for Jelling og Hover Menigheder H. S. Sørensen, der under Pastor Madsens Sygdom og i Vakancen efter hans Død af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet havde været konstitueret i Embedet.

Lærerne og deres Fag ere efter disse Forandringer:

1. Forstanderen, Sognepræst Sophus Sørensen: ældste Klasse i Troslære (3 T.), Bibelforklaring (2 T.), Bibelhistorie (2 T.), praktisk Færdighed (1 T.); 2den Klasse i Bibelhistorie (2 T.), Bibelforklaring (2 T.); 1ste Klasse i Bibelforklaring (2 T.), Bibelhistorie (3 T.) . . . 17 Timer.

2. Andenlærer C. M. H. Ipsen: ældste Klasse i Tegning (2 T.) og praktiske Øvelser (1 T.); 2den Kl. i Matematik (4 T.), Naturlære (4 T.), Naturhistorie (3 T.), Tegning (2 T.); 1ste Klasse i Matematik (4 T.), Naturlære (2 T.), Naturhistorie (3 T.) og Tegning (2 T.) 27 Timer.

Tredjelærer R. J. Holm: ældste Klasse i Historie (3 T.), Dansk med Literaturhistorie (8 T.), Opdragelselære (4 T.), praktiske Øvelser (3 T.); 2den Klasse i Historie (3 T.); 1ste Klasse i Historie (3 T.) 24 Timer.

4. Fjerdelærer K. M. Kristjansen: ældste Klasse i Regning (3 T., en Del af Aaret kun 2 T.), Sang (2 T.); 2den Klasse i Regning (2 T.), Sang (2 T.); 1ste Klasse i Sang (2 T.); i Violin- og Orgelspil udenfor Klassetiden alle Klasser (ældste: 6 T.; 2den: 6 T.; 1ste 7 T.) . . 30 Timer.

5. Femtelærer H. J. M. Sørensen: ældste Klasse i Skrivning: (1 T.); 2den Klasse i Dansk (7 T.), Geografi (2 T.), Skrivning (2 T.); 1ste Klasse i Dansk (7 T.), Geografi (2 T.), Regning (2 T.), Skrivning (2 T.) 25 Timer.

6. Gymnastiklærer, Sergent J. L. A. Stæhr alle Klasser i Gymnastik og Svømning (2 T. i hver Klasse, en Del af Aaret dog 3 Timer i ældste Klasse; (jfr. det under Hr. Kristjansen anførte!) 7 Timer.

Skematisk Oversigt over Time- og Fagfordelingen:

Fagene:	III Kl.	II Kl.	I Kl.	Tils.
1. Religion	7	4	5	16
2. Praktisk Skolegjerning	5	"	"	5
3. Dansk m. Stil, Sprogl. og Literaturh.	8	7	7	22
4. Historie	3	3	3	9
5. Geografi	"	2	2	4
6. Naturhistorie	"	3	3	6
7. Naturlære	"	4	2	6
8. Regning	2½	2	2	6½
9. Matematik	"	4	4	8
10. Opdragelseslære	4	"	"	4
11. Skrivning	1	2	2	5
12. Tegning	2	2	2	6
13. Gymnastik	2½	2	2	6½
14. Sang	2	2	2	6
Tilsammen Klasseundervisning	37	37	36	110
Musiktimer udenfor Kl. i mindre Hold	6	6	7	19
For Lærerne at besørge	43	43	43	129

III. Seminariets Elever.

Efter de for Seminariet gjældende Bestemmelser maa der ikke optages mere end 30 Elever i en Klasse, og dette Tal overskrides meget sjældent. Paa Grund af Sygdom, Dødsfald, forandret Livsplan, daarlige Evner o. l. pleje imidlertid ikke sjældent adskillige af de 30 Elever, hvormed vore yngste Klasser i en Række Aar have begyndt, at gaa bort. Det er desuden her ved Seminariet ikke usædvanligt, at Elever, efter at have været 2 Aar paa Seminariet og

efter at have taget første Del af Examen, tage ud et Aar som Huslærere eller Lærere ved mindre Skoler og derefter komme tilbage og gaa i øverste Klasse. Paa den anden Side pleje adskillige at optages i en af de højere Klasser, som ikke fra Begyndelsen have været Elever paa Seminariet.

Ved Optagelsesprøven, der afholdtes den 2.—4. Juli 1883 (for Aspiranterne til øverste Klasse ved Slutningen af Sommerferien) indstillede sig ialt 68. Deraf optoges i 1. Kl. 31; i 2. Kl. 2; i øverste Kl. 5, af hvilke de 4 vare tidligere Elever. Saaledes blev der i alt optaget 38 nye Elever. I Forbindelse med Seminariets tidligere Elever udgjorde de: i 3. Kl. 30; i 2. Kl. 31; i 1. Kl. 31, i alt 92 Elever. Af øverste Kl. er i Aarets Løb ingen udgaaet; dens 30 Elever udgjøre saaledes Aarets Dimittender. Med Elevantallet i 2den Klasse er i Aarets Løb heller ingen Forandring sket; Klassen tæller altsaa nu 31. Af yngste Klasse udgik ved Nytaar 2 Elever, tilbage ere 29. Ved Undervisningsaarets Slutning ere i Klasserne: 30, 31 og 29, i alt 90 Elever.

Med Hensyn til, af hvilke Samfundslag Eleverne ere udgaaede, kan anføres: af de 30 Elever i øverste Klasse ere 16 Sønner af Gaardmænd, 2 af Husmænd, 4 af Haandværkere paa Landet, 7 af Skolelærere paa Landet, 1 af en Haandværker i Kjøbstaden. Af anden Klasse 31 Elever ere: 15 Gaardmandssønner, 2 Husmandssønner, 3 Sønner af Landhaandværkere, 7 Lærersønner (alle paa Landet), 1 Søn af en Haandværker i Kjøbstaden, 1 Søn af en Læderhandler i Kjøbstaden, 2 Sønner af Landpostbude. Yngste Klasse tæller 17 Gaardmandssønner, 4 Sønner af Husmænd, 2 Sønner af Haandværkere, 1 Søn af en Kjøbmand paa Landet, 3 Sønner af Landsbylærere, 1 Søn af en Bager og 1 Søn af en Skovfoged.

Hvad Hjemstedet angaaer, ere af ældste Klasse 30 Elever: fra Vejle Amt 6, Odense A. 5, Aarhus A. 4, Viborg A. 3, Ribe A. 3, Svendborg A. 3, Randers A. 2, Hjørring A. 1, Sorø A. 1, Frederiksborg A. 1, Præstø A. 1. Af

anden Klasses 31 Elever ere: fra Vejle A. 6, Ringkjøbing A. 5, Aarhus A. 4, Randers A. 4, Viborg A. 3, Odense A. 3, Ribe A. 2, Svendborg A. 1, Maribo A. 1, Sorø A. 1, Præstø A. 1. Af yngste Klasses 29 Elever ere: fra Vejle A. 8, Aarhus A. 5, Odense A. 4, Ringkjøbing A. 3, Holbæk A. 2, Viborg A. 1, Ribe A. 1, Randers A. 1, Svendborg A. 1, Maribo A. 1, Frederiksborg A. 1, Bornholms A. 1. Ialt ere: fra Vejle A. 20, Aarhus A. 13, Odense A. 12, Ringkjøbing A. 8, Viborg A. 7, Randers A. 7, Ribe A. 6, Svendborg A. 5, Sorø A. 2, Præstø A. 2, Frederiksborg A. 2, Holbæk A. 2, Maribo A. 2, Hjørring A. 1, Bornholms A. 1.

Angaaende Elevernes Alder i de forskjellige Klasser meddeles følgende Oversigt (affattet efter deres fyldte Aar den 1ste Juni 1884):

	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	Tilsam.
1. Kl.	1.	5.	8.	4.	2.	2.	3.	1.	„	1.	2.	„	29.
2. —	„	„	6.	9.	7.	3.	2.	2.	1.	1.	„	„	31.
3. —	„	„	„	3.	11.	3.	4.	1.	4.	1.	1.	2.	30.
I alt	1.	5.	14.	16.	20.	8.	9.	4.	5.	3.	3.	2.	90.

Aarets Dimittender til Examens sidste Del

(i Aarhus) ere:

1. Anders Martin Andersen, St. Knuds S., Hjørring Amt.
2. Johan Andreas Hauptmann Andersen, Skjellerup, Svendborg A.
3. Peder Jørgen Andersen, Harrendrup, Odense A.
4. Johan Peter Bitsch, Ølsted, Vejle A.
5. Carl Andreas Ditlev Bonde, Odense By og A.
6. Hans Peder Bruun, Tjæreborg, Ribe A.
7. Laurids Hansen Christensen, Helgenæs, Randers A.
8. Ludvig Chr. Müller Gejel, Outrup, Varde A.
9. Niels Chr. Damgaard Geleff, Kogsbølle, Svendborg A.
10. Hans Hansen, Husby, Odense A.
11. Jakob Hansen, Diernisse, Svendborg A.

12. Martinus Hansen, Ødsted, Vejle A.
13. Jens Christensen Hovgaard, Lisbjerg, Aarhus A.
14. Rasmus Laursen Hvidkjær, Tved, Aarhus A.
15. Andreas Jensen, Selde, Viborg A.
16. Jens Jensen (Svendborg), Asferg, Randers A.
17. Jens Peter Jensen, Frøslev, Præstø A.
18. Mads Jensen, Skamby, Odense A.
19. Jørgen Peter Jørgensen, Tikjøb, Frederiksborg A.
20. Carl Ludvig Nielsen, Veflinge, Odense A.
21. Chr. Nielsen, Nørup, Vejle A.
22. Martin Nielsen, Vær, Aarhus A.
23. Niels Nielsen (Mølgaard), Ramlund, Viborg A.
24. Hans Johan Marinus Pedersen, Lydum, Ribe A.
25. Mads Michael Pedersen, Aarslev, Aarhus A.
26. Otto Villh. Mandrup Poulsen, Sorø By og Amt.
27. Carl Sørensen Stounberg, Hedensted, Vejle A.
28. Thomas Chr. Birger Elisius Thomsen, Engum, Vejle A.
29. Thomas Villadsen, Hornbæk, Viborg A.
30. Jens Madsen Rasmussen Ølsgaard, Kollerup, Vejle A.

Samtlige nuværende Elever i anden Klasse ere indmeldte til første Del i Odense.

Undervisningspengene ere 40 Kr. aarlig. Skolelærersønner ere fritagne; enkelte meget uformuende have ved Ministeriets Bevilling faaet Undervisning for halv Betaling, hvilken Nedsættelse gjælder for et Finantsaar ad Gangen, men sædvanlig fornyes til Udgangen af Seminariet, naar den engang er tilstaaet; i Finantsaaret 1883—84 har den været tilstaaet 13 Elever.

Til Understøttelse for trængende Elever var for nævnte Finantsaar bevilget 2200 Kr.; efter Indstilling af Forstanderen bortgav Seminariets Direktion Beløbet saaledes: 10 Elever af øverste Klasse fik 1060 Kr. (5 Elever fik hver 130 Kr., 1 fik 110 Kr., 2 fik 85 Kr., 2 fik 65 Kr.); 12 Elever af anden Klasse fik 960 Kr. (til 4 Elever 100 Kr.

hver, 4 fik 80 Kr. hver, 4 fik 60 Kr. hver); 4 Elever af yngste Klasse fik 180 Kr. (1 fik 60 Kr., 3 fik 40 Kr. hver). Denne Understøttelse gives først, naar vedkommende ere optagne paa Seminariet og udbetales sædvanlig ved 1ste Februar. For indeværende Finantsaar er i dette Øjemed atter bevilget 2200 Kr.

Desuden have adskillige faaet Understøttelse af Amtsskoleraadet i deres Hjemstavn, medens dog flere Amter intet bevilge til dette Formaal.

Eleverne bo omkring blandt Byens Befolkning; Betaling for Bolig, Kost og Brændsel er 300—330 Kr., udenfor Byen noget billigere; mange leje dog kun Bolig og Brændsel, holde sig selv med tør Kost og spise Middagsmad andre Steder.

Der ydes Eleverne fri Lægehjælp, men ikke fri Medicin. Sundhedstilstanden lader gjerne blandt unge Mennesker, der ere vante til mere Bevægelse i fri Luft, men ikke til meget anstrængende, stillesiddende Arbejde, en Del tilbage at ønske. Nervøs Hovedpine er en af de almindeligste Sygdomme; i det forløbne Aar har Sundhedstilstanden iøvrigt været ret god.

IV. Undervisningen.

Det ny Undervisningsaar begyndte den 16de August 1883 og vedvarer til 1ste Juli 1884. Undervisningen, der har været indrettet efter de derom af Ministeriet tidligere givne „Bestemmelser“, omfatter følgende enkelte Fag.

1. Religionskundskab.

1ste Kl. Af det gl. Testamentes Bibelhistorie er den ældste Tid gennemgaaet efter første Mosebog; den følgende

Historie indtil Slutningen af Dommertiden er læst efter L. C. Müllers Bibelhistorie; hertil er føjet en udførlig Oversigt over Jødernes Samfundsforhold efter Moseloven samt over Gudstjenestens forskellige Dele. En Del af Palæstinas Geografi er læst (efter Krarup-Vilstrup). Af ny Testamente er Matthæus-Evangeliet gennemgaaet og forklaret.

2den Kl. Gl. Testamentes Bibelhistorie er gennemgaaet indtil Juda Riges Undergang. En Del af Palæstinas Geografi er læst. Af ny Test. er Apostlenes Gjerninger gennemgaaet og forklaret; dertil er føjet en Udsigt over de historiske Forhold i Pauli Breve.

3dje Kl. Af ny Test. er Johannes-Evangeliet og Romerbrevet gennemgaaet og forklaret, af gl. Test. Esajas 1—12. Kap. Gl. Testamentes Bibelhistorie er læst fra Begyndelsen af Juda Riges Historie (efter L. C. Müllers, dog i de sidste Afsnit kortere, f. Ex. som efter Assens's Bibelhistorie); det nye Testamentes Bibelhistorie er udfyldt ved Læsning af Lucas Evang. 9—19. Der er meddelt en Oversigt over de bibelske Bøgers Indhold og Historie; Eleverne have som Hjælpemiddel benyttet Rørdams: „historisk Oplysning om den hellige Skrift“ eller Jensen-Foghs Bibelnøgle. Den kristelige Troslære er gennemgaaet dels i Foredrag, dels examinerisk-samtalende; Balslevs Lærebog har været Ledetraaden, og Rørdams: „den kristelige Lære“ er benyttet som Haandbog; mangfoldige kirkehistoriske Oplysninger ere tilføjede. Der er skrevet nogle Stile over religiøse Æmner.

2. Dansk.

1ste Kl. 2 Timer ugl. anvendte til Stile over meget lette Opgaver: Gjenfortællinger, Beskrivelser, Sammenligninger, korte Ordsprogsforklaringer, o. lign., og 1 T. til Diktat. Bøjningslæren og Sætningslæren er gennemgaaet efter N. Andersens Sproglære. Ved Oplæsning og Analyse er Holm & Ipsens Lærebog II Del benyttet. Udvalgte Stykker af

Oehlschläger, Blicher, H. C. Andersen, Ingemann og Hostrup ere oplæste.

2den Kl. Til Øvelse i Læsning brugt Flors Læsebog. Digterværker af Holberg, J. L. Heiberg, Paludan-Müller, Hertz, Bjørnson o. fl. oplæste. Hele Sproglæren paa Ord-dannelseslæren nær gennemgaaet (efter N. Andersens Sproglære); dertil have Øvelser i Analyse sluttet sig. En Stil ugentlig, afvejlende hjemme og paa Seminariet; i første Tilfælde er Undervisningstimerne benyttede til Gjennemgaaelse af Stilene og Vejledning ved Udarbejdelsen.

3dje Kl. Øvelse i Læsning fortsat med Anvendelse af Flors danske Læsebog, samt Oplæsning af enkelte Digterværker, som Holberg: Jeppe paa Bjærgen, Oehlschläger: St. Hans-Aftenspil, Grundtvig: Paaskeliljen, Heiberg: En Sjæl efter Døden, Hertz: Kong Rénés Datter, Bjørnson: En Handske, H. Ipsen: Samfundets Støtter, Kaalund: Fulvia, o. fl. Hele Sproglæren gennemgaaet, Analysen fortsat. Stiløvelserne have været drevne paa samme Maade som i 2den Kl.; der er ialt skrevet 26 Stile, hvoraf enkelte over pædagogiske Spørgsmaal. — Literaturhistorien er, med Undtagelse af, hvad der i de foregaaende Aar er medtaget under den almindelige Historie, foredraget i 2 ugentlige Timer, hvortil Oplæsning af Literaturprøver har sluttet sig. Eleverne læse S. Müllers Literaturhistorie.

3. Historie.

1ste Kl. 1 Time ugl. er brugt til mundtlig Fremstilling af enkelte Partier i Nordens Historie; saaledes: Den nordiske Oldgranskning Hovedudbytte, de vigtigste Sagnkredse, Vikingetiden med dens Udvandringer, Middelalderens Historieskrivning og de historiske Kæmpeviser. I 1 T. om Ugen er gennemgaaet Tiden fra Kristendommens Indførelse i Danmark til Kristian II med Brug af Allens Haandbog. I Verdenshistorie er Oldtiden gennemgaaet med Bohrs for-

beredende Lærebog som Grundlag, Grækernes Historie udførligere.

2den Kl. Af Danmarkshistorien er gennemgaaet Reformationstiden, Adelsvælden og Enevælden indtil Kristian VII dels foredragsvis, dels med Benyttelse af Allens Haandbog. Af Verdenshistorien er Middelalderens og Reformationstidens Historie gennemgaaet med Blochs Lærebog for Realskoler som Grundlag; Korstogenes og Reformationstidens Historie udførlig fortalt.

3dje Kl. Fædrelandets nyere Historie er foredraget; i sidste Del af Aaret er adskilligt repeteret og Grundloven gennemgaaet. Af Verdenshistorien er den nyere Historie gennemgaaet efter Blochs Lærebog, den franske Revolutionshistorie og Frihedsbevægelserne i dette Aarhundrede udførligere behandlede.

4. Geografi.

1ste Kl. Efter Erslevs Geografi for Realskoler og Seminarier gennemgaaet Indledningen, Danmark paa Bilandene nær, Mellemeuropas fysiske Geografi og Tyskland, de fire fremmede Verdensdele.

2den Kl. Efter Erslevs Bog, hvad der ikke er læst i 1ste Kl.; en udførligere Fremstilling af Naturen og Folkelivet i vore nordlige Bilande.

5. Naturhistorie.

1ste Kl. Tiden til April Maanedes Slutning anvendt til at gennemgaa og repetere Hvirveldyrenes og Bløddyrenes Naturhistorie med Feddersens Lærebog i Forbindelse med Lützens Nr. 2 som Grundlag. Ved første Gjennemgang benyttedes især Tegninger som Hjælpemiddel, ved Repetition Seminariets naturhistoriske Samling. I Maj og Juni anvendtes Tiden til Botanik, hvoraf Formlæren samt de vigtigste Familier af de frikronede og helkronede Tokimsplanter blev

gjennemgaaet. En Eftermiddag om Ugen anvendtes til i Marken at bestemme Planter efter Rostrups „Vejledning“, hvorved Eleverne blive i Stand til at benytte Sommerferien i Hjemmet til at bestemme Planter. Vaupells Botanik er benyttet.

2den Kl. Leddyrene gennemgaaede efter Feddersens Bog, Insektlæren dog noget udførligere, hvilket lettes ved, at Eleverne som oftest selv have Insektsamlinger som Materiale til selvstændige Undersøgelser; ved Undervisningen i de øvrige Leddyrs Naturhistorie ere Seminariets Samlinger benyttede. Endvidere er Læren om det menneskelige Legeme gennemgaaet, hvortil paa passende Steder er knyttet lidt Sundhedslære, og en lille sammenhængende anatomisk og fysiologisk Oversigt sluttede denne Del af Undervisningen. Samtidig er gennemgaaet Resten af det botaniske System, Plantens indre Bygning, Ernæring og Liv; nogle faa Timer anvendte til at give Eleverne den allertarveligste Forestilling om Grundstofferne og deres Forbindelser som Grundlag for en Forstaaelse af Plantens Ernæring. Naar Aarstiden er til det, gjøres botaniske Excursioner en Eftermiddag om Ugen.

3dje Kl. En Time ugl. Undervisningsøvelse i Naturhistorie og Naturlære.

6. Naturlære.

1ste Kl. Gennemgaaet og repeteret Naturlæren efter K. Schmidts „Mindre Lærebog i Fysik“ forfra indtil Magnetismen; Læren om Vægtstangen dog mindre matematisk behandlet.

2den Kl. Gennemgaaet og repeteret Magnetismen, Elektriciteten, Bevægelseslæren, Lydlæren og Lyslæren, væsentlig efter nysnævnte Lærebog, men flere Afsnit, f. Ex. Galvanismen og Svingningslæren i dens forskjellige Former (Tone-, Varme- og Lys-Svingninger), noget fyldigere fremstillede. — I begge Klasser jævnlig foretaget Forsøg med Apparater fra Seminariets Samling.

7. Matematik.

1ste Kl. Eleverne kjende sædvanlig aldeles intet til Matematik, naar de optages, hvorfor der maa gaas langsomt frem i Begyndelsen. De første 3 Maaneder arbejdes alene paa Arithmetik, hvortil benyttes Steens „elementære Arithmetik“, af hvilken Læren om de 4 Regningsarter og Proportioner blev gennemgaaet, samt de tilsvarende Opgaver i Steens Opgavesamling løst; det saaledes læste indøvedes derefter paa Løsning af Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekjendt; efter de 3 Maaneders Forløb anvendes det meste af Tiden i de følgende 2—3 Maaneder paa Geometrien med Benyttelse af Mundts Lærebog; den allerførste Undervisning i dette Fag anvendtes til at give Eleven en Forestilling om Rumstørrelser i Almindelighed. Derefter deltes Tiden lige mellem Arithmetik og Geometri; i Arithmetik blev efter Steens Algebra gennemgaaet Decimalbrøk, Potens (hvilke to Afsnit senere repeteredes), samt Kvadrat- og Kubikrod; i Geometri indtil 5te Kapitel; Afsnittet er repeteret og anvendt paa Løsningen af en Del Opgaver, for en stor Del af Jul. Petersens Opgavesamling.

2den Kl. I Arithmetik gennemgaaet kvadratiske Ligninger, Ligninger med 2 ubekjendte, Differents- og Kvotientrækken, Rod, irrationale og imaginære Størrelser, Logarithmer og deres Anvendelse paa forskellige Slags Rentesregning, paa Kvotientrækken og paa exponentielle Ligninger, samt Egenskaber ved hele Tal, alt efter Steens Algebra; til Indøvelse er løst en Del Opgaver af Bergs Opgavesamling. Af Geometrien er læst Resten af Mundts Bog, og Stereometrien er gennemgaaet uden Lærebog. Algebraen og Geometrien repeterede. Tiden delt lige mellem begge Fag.

8. Regning.

1ste Kl. §§ 1—7 i Bertelsens Regnebog gennemgaaede. Ved Hovedregning benyttet N. C. Roms og Femmers Regnehæfter.

2den Kl. Fortsat efter Bertelsens Regnebog indtil § 15. Givet enkelte Opgaver paa Klassen. Hovedregning med Benyttelse af Femmers Bog og en hel Del Øvelser i Talfærdighed.

3dje Kl. Logarithmers Anvendelse paa Renters Regning og Annuiteter indøvet (Bertelsen § 15) og blandede Opgaver (§ 16), samt en Del af de Opgaver, der i de senere Aar ere givne ved Skolelærerexamen. Ved Hovedregning er benyttet Chr. Hansens Hovedregningsbog og desuden givet Smaastykker til Indøvelse i Talfærdighed.

9. Skrivning.

1ste Kl. De første Maaneder af Undervisningsaaret ere anvendte til Indøvelse af Grundtræk af den danske Bogstav-række med Benyttelse af Skoletavlen til Forskrift. Derefter er fulgt en Række Øvelser i Sammenstilling af de forskellige Bogstavformer og til sidst dansk S sammenskrift.

2den Kl. Den latinske Bogstav-række indøvet paa lignende Maade. Latinsk S sammenskrift.

3dje Kl. S sammenskrift med begge Bogstav-rækker. Forskrifter ere benyttede.

10. Opdragelses- og Undervisningslæren.

3dje Kl. S. Heegaard „Om Opdragelse“ er gennem-gaaet.

11. Tegning.

1ste Kl. Janniches 4 Hæfter ere tegnede.

2den Kl. I denne Klasse elene geometrisk Tegning.

3dje Kl. Tegning af Konturer efter Gipsornamenter, Klodser, Vaseformer, Planter og udstoppede Dyr.

12. Sang og Musik.

Sang. 1ste Kl. En Del lette Salmemelodier og Folkesange indøves i Kor uden Brug af Noder. Naar Noderne

ere lærte, og Durskalaens Bygning forklaret, indøves denne først fra C, siden fra andre Tonehøjder; derefter forklares Begrebet Takt. Øvelser i Tonetræfning (Nodelæsning) foretages korvis efter dertil afpassede Toneforbindelser og efter lette Melodier i Berggrens Koralbog; Molskalaen forklares, og enkelte lette Melodier i Mol læres. Adskillige tostemmige Sange ere indøvede og udenfor Undervisningstiden har største Delen af Klassens Elever lært en Del trestemmige Sange. Til Aarsprøven opgives 50 Salmemelodier.

2den Kl. Der vedblives med Nodelæsning. Fyldigere Udvikling af Skelaformerne, Tonarterne og Taktarterne gives efter „Kortfattet Musiklære“ af H. Kristjansen. Et større Antal Salmemelodier baade i Dur og Mol læres samt ikke faa Folkesange efter Holms, Toftes og Rosendals Sangbog. En Del Salme- og Sangmelodier indøves tostemmig, enkelte trestemmig. Til Aarsprøven opgives godt hundrede Melodier i Berggrens Koralbog.

3dje Kl. Fortsat Øvelse i Nodelæsning. Resten af Koralbogen læres. Hele Koralbogen repeteres.

Særlig i Vintertiden er der paa Seminariet udenfor Undervisningstiden indøvet omtrent en Snes firstemmige Sange med en Sangforening af Elever af alle Klasser.

Ved Violinspil øves Eleverne af de forskjellige Klasser i Hold. Berggrens Koralbog benyttes mest; ved Siden deraf Folkemelodier og for nogles Vedkommende lette Duetter. Kvartetspil er i Vinter begyndt med 4 Elever af yngste Klasse.

I Orgelspil begyndes med Attrups Orgelskole og derefter Koralspil, hvilket udgjør det meste af Øvelserne. De fremmeligere Elever spille Præludier af Attrup, Jung, Kristjansen, Weyse o. fl.

13. Gymnastik.

Den theoretiske og praktiske Undervisning i dette Fag har omfattet de Øvelser, der efter Amsinchs Lærebog ere

normerede for Seminarier. Øverste Klasse har desuden faaet Øvelse i at undervise og kommandere. I Svømning er Øvelsen kun indskrænket, dels fordi den bedste Tid af Aarets varme Del optages af Examinere og af Sommerferien, dels fordi Søen, hvori der svømmes, ligger for langt borte og er Ferskvandssø.

14. Praktisk Skolegjerning.

Øverste Klasse har Lejlighed til med et mindre Hold Børn at øve sig paa Seminariet under en Lærers Vejledning i at undervise i de forskjellige Skolefag. I Jelling Byskole deltage hver Dag 2 af denne Klasses Elever i Undervisningen hele Dagen, idet de dels ere til Stede under Lærer Jørgensens Undervisning, dels selv faa Lov til at øve sig i at undervise i de forskjellige Fag, dog ikke i Religion. I den sidste Maaned af Undervisningsaaret er hver Dag Halvdelen af Klassens Elever til Stede i Skolen 1—2 Timer for at faa en mere afsluttende Vejledning i at undervise. Der er under Forstanderens Vejledning skrevet nogle Katekisationsudkast (Dispositioner).

Den 12te Maj 1884 inspiceredes Sang- og Musikundervisningen af Hr. Sanginspektør Sanne. — Gymnastikinspektøren, Hr. Kammerherre, Oberst Wegener, har af Helbredhensyn været forhindret i at inspicere Gymnastikundervisningen.

V. Udtog af Regnskabet.

(Finantsaaret 1883—84.)

Indtægt.

1. Beholdning fra forrige Aar	881 Kr. 36 Øre
2. Undervisningspengene	2645 — „ —
3. Tilskud fra Seminariefonden	15748 — „ —
4. Andre Indtægter	152 — „ —
	Ialt . . . 19426 Kr. 36 Øre

Udgift.

1. Lønninger	9760 Kr. „ Øre
2. Honorarer	1862 — 66 —
3. Pensioner	458 — 19 —
4. Understøttelse til trængende Elever. .	2200 — „ —
5. Bibliothek og vidensk. Apparater. . .	662 — 92 —
6. Bygningsvedligeholdelse	910 — 12 —
7. Inventariets Vedligeholdelse (herunder Anskaffelse af et Klaver)	1139 — 45 —
8. Brændsel og Belysning	423 — 62 —
9. Skatter og Afgifter	21 — 80 —
10. Forskjellige Udgifter	225 — 51 —
11. Extraordinære Udgifter	298 — 98 —
	Ialt . . . 17963 Kr. 36 Øre
Beholdning ved Regnskabsaarets Slutning.	1463 — 11 —
	Balance . . . 19426 Kr. 36 Øre

Opgaver ved skriftlig Examen den 5te—8de Maj vare:

Religiøs Stil (3 Timer). Skriftemaalet i den evangelisk-lutherske Kirke.

Skjenskrivning (2 T.). Store og smaa latinske og danske Bogstaver. Af Regneopgave Nr. 1 med latinsk Skrift fra Begyndelsen — og dernæst. Med dansk Skrift fra: og deruæst. — Det sidste Parti.

Geometrisk Tegning (4 T.). A _____ B

En — punkteret — Cirkel med Radius lig AB og med Centrum i Papirets Midtpunkt, deles i 24 lige store Dele, og der indskrives 4 regelmæssige Sexkanter med Vinkelspidserne i Delingspunkterne. Koncentrisk med den første Cirkel tegnes en ny Cirkel med Radius lig det halve af en af Sexkanternes mindste Radius. I denne Cirkel trækkes — punkteret — 4 Diametre, der dele Periferien i 8 lige store Dele. Hvert af disse 8 Delingspunkter gøres til Centrum for en Cirkel kongruent med den største, og, paa samme Maade som i denne, indskrives i hver af de 8 ny Cirkler 4 regelmæssige Sexkanter, dog saaledes, at enhver ny Sexkant har sine Sider parallelle med en af de oprindelige Sexkanters.

Alt, hvorom der ikke udtrykkelig er sagt, at det skal punkteres, trækkes fuldt op.

Projektionstegning (4 T.). A _____ B

En Glasskaal staar paa den vandrette Billedplan. Bundens Nederflade er en regelmæssig Femkant med Siden = AB, de 5 ydre Sideflader ere Paralleltrapezer, der helde udad og danne 60° med Forlængelsen af Bundens Plan; de indre Flader ere parallelle med de ydre, og Glassets Tykkelse er $\frac{1}{2}$ AB i Bund og Sider. Foroven ende Siderne i en vandret Plan, der ligge $\frac{1}{2}$ AB over Bundens Nederflade. I denne Skaal ligger den største Kugle, der kan røre Bunden.

Dette tegnes. Tillige angives sand Størrelse af en ydre og en indre Sideflade samt af et plant Snit i begge Legemer, der er lagt vinkelret paa begge Billedplaner, men ikke gennem Kuglens Centrum.

Regneopgaver. Nr. 1 (3 T.). En Mælkehandler har paataget sig at levere $1404\frac{9}{40}$ Pot Mælk til en Pris af 1 \mathcal{K} $9\frac{3}{8}$ \mathcal{B} for $11\frac{3}{4}$ Pot og med en Vægtfylde = $1,036$. Hertil køber han først $708\frac{3}{4}$ Pot Mælk med Vægtfylde $1,038$ og dernæst saa mange Potter med Vægtfylde $1,039$, at han ved at blande hvert Parti med Vand (hvis Vægtfylde = 1), indtil det har den akkorderede Vægtfylde, netop faar det Kvantum, han skal levere. Det sidste Parti er 5 pCt. dyrere pr. Pot end det første, men tilmaales ham med $3\frac{1}{2}$ pCt. Overmaal. Hans Omkostninger udgjøre saa meget, som han har givet for $58\frac{2}{3}$ Pot af første Parti, og hans rene Fortjeneste ved Handelen udgjør 10 pCt. af hans Indkjøbspris for sidste Parti. Der spørges:

- I. Hvad fik han i Udsalg for Mælken?
- II. Hvor mange Potter Vand blandede han i hvert Parti?
- III. Hvor mange Potter Mælk af sidste Parti betalte han?
- IV. Hvad var den akkorderede Indkjøbspris for 1 Pot af hvert Parti?

(Besvarelsen maa ved hver Opgave gives saa udførlig, at Fremgangsmaaden tydeligt ses).

Til Opgave Nr. 2 maa medbringes en Logarithmetavle.

Nr. 2 (2 Timer): 1ste Januar i hvert af Aarene 1860—69 (begge medregnede) har A indsat i en Sparekasse 1250 \mathcal{K} til $4\frac{2}{5}$ pCt p. A., Rente af Rente. Fra 1869 af bliver Summen staaende urørt til samme Rentefod, men uden nye Indskud, indtil 1ste Januar 1880, da der tilskydes saa meget, at hans hele Tilgodehavende paa dette Tidspunkt i alt udgjør 25000 \mathcal{K} . Hvor stort var dette sidste Indskud?

Nu vil han forbruge de 25000 \mathcal{K} ved 1ste Januar i Aarene 1881—90 (begge medregnede) at hæve Summer, hvoraf hver følgende er 10 pCt. større end den foregaaende. Hvor meget kan han hæve første Gang, og hvor meget sidste Gang?

Nr. 3 (2 Timer): I Jorden er gravet et Hul, der har Form som en ret Kegle med nedadvendt Spids. Det er $26,4$ Tommer dybt med en Omkreds for oven af $41\frac{1}{2}$ Tomme, og det er fyldt med Vand til en Højde af 20 Tommer. Naar en ret Kegle af en saadan Form, at den netop kan udfylde den nederste Del af Hullet, ved at sænkes i Vandet bringer dette til at stige $2,4$ Tommer, hvor høj er da denne Kegle?

Hvis derimod en $7\frac{7}{12}$ Tomme høj Cylinder ved at sænkes i Vandet faar dette til at stige et Stykke lig Cylinderens Radius, hvor stor maa da denne være?

(Resultaterne angives, for saa vidt de ere irrationale, med 2 rigtige Decimaler. $\pi = \frac{22}{7}$.)

Pædagogik Stil (3 T.). Hvorledes kan Skolen ved sin Undervisning bidrage til at beskjærme Børnene mod overtroiske Forestillinger?

Dansk Stil (3 T.). Livet til Søs i dets tiltrækkende og i dets afskrækkende Skikkelse.

Kateketisk Disposition (2 T.). Lignelsen: „Farisæeren og Tolderen.“

Optagelsesprøven holdes den 1ste Juli d. A. og følgende Dage. Den almindelige Aarsprøves mundtlige Del holdes umiddelbart derefter og slttes den 12te Juli; efter Sommerferien begynder det ny Undervisningsaar den 18de August.

Tillæg.

Oversigt over, hvad der kræves for at optages paa Seminariet.

„Den, der for at uddannes til Lærer vil optages som Elev paa et af de kongelige Seminarier, maa forevise:

1. **Døbeattest** som Bevis for, at han er fyldt sit 17de Aar. Seminariets Direktion kan dog paa Indstilling af vedkommende Seminarieforstander meddele Aldersbevilling, naar den paa-gældende ikke mangler over 2 Aar i den angivne Alder.
2. **Koppeattest.**) Skudsmaalsbog kan, hvis denne haves, be-
3. **Konfirmationsattest.**) nyttes i Steden for særlige Attester.
4. **Lægeattest** for, at han ikke lider af nogen Sygdom, der gjør ham uskikket til at udføre Lærergjerning.
5. **Attest** fra en Lærer om, at han i mindst 1 Aar som Hjælper har deltaget i *Undervisningen i en Skole*, og at han har vist Anlæg til Skolegjerning samt iøvrigt udvist godt sædeligt Forhold. Dette Vidnesbyrd bekræftes tillige af Sognepræsten paa det Sted, hvor Aspiranten har deltaget i Skolegjerning; hvis han har bestyret en Skole paa egen Haand, f. Ex. under Vakance, en Biskole, Vinterskole el. lign., er det nok, at Præsten som vedkommende Skolekommissions Formand udsteder Attesten. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan, naar særlige Omstændigheder tale derfor, tilstaa en Nedsættelse af Tiden til kun at omfatte et halvt Aar. (Denne Attest kræves ikke af de enkelte, som optages uden at ville uddannes til Lærere.)
6. Om det af vedkommende Seminarieforstander forlanges, **Kautionsbevis** for, at Undervisningspengene ville blive betalte i rette Tid (Skolelærersønner ere fritagne for at betale Undervisningspenge).

Han maa endvidere underkaste sig en *Optagelsesprøve*, og, dersom han ønsker at indtræde i yngste Klasse, kræves der:

1. i **Religionskundskab**, at han med egne Ord skal kunne fortælle de vigtigste bibelske Historier og gjøre Rede for de kristelige Hovedlærdomme samt være nøje bekendt med Skriftstederne i Balslevs Lærebog og kunne Luthers lille Katekismus. (Det anbefales at læse en mindre Bibelhistorie i det hele og desuden et særligt Afsnit efter en større Bog.)
2. i **Dansk**, at han skal kunne læse rent og flydende og uden betydelige Sprogfejl kunne skrive efter Diktat. Det anbefales, at han befitter sig paa en ren, kraftig og smuk Udtale af Sproget med rigtig Betonning, gjennem praktisk Indøvelse lærer at kjende de forskjellige Ordklasser, Sætninger og Hovedtrækkene af Sprogets Formlære, samt faar Øvelse i skriftlig Fremstilling af noget nøje bekendt.
3. i **Historie**, at han har Kjendskab til Fædrelandets Historie efter en kortfattet Lærebog, og det er ønskeligt, at han desuden er godt hjemme i et eller andet særligt Afsnit (det behøver ikke at være den ældre Historie).
4. i **Jordbeskrivelse**, at han har almindeligt Begreb om Jordklodens geografiske Forhold med Brug af Landkort, om de naturlige og politiske Forhold i de evropæiske Lande samt Asien og Afrika (særlig de Lande, der udgjorde Skuepladsen for Oldtidens Verdenshistorie) efter en mindre Lærebog og har et nøjere Kjendskab til Fædrelandets Geografi.
5. i **Skrivning**, at han skal kunne skrive en god, tydelig Haand.
6. i **Regning**, at han foruden at være fuldstændig sikker i den store Tabel har Færdighed i de fire Regningsarter med hele og brudne Tal, i Reguladetri eller Forholdsregning samt de simple Procentforhold, alt anvendt paa lettere, indklædte Opgaver.
7. har Anlæg for **Sang og Musik**. Det er ønskeligt, at han alt ved Optagelsen paa Seminariet kan synge Skalaer, nogle lette Koraler og Folkesange samt har Kjendskab til Begyndelsesgrundene i Fiolin- og Orgelspil. Den, der mangler al musikalsk Begavelse, skal dog kunne optages, naar der enten er Plads ledig, eller hans Fortrin i andre Retninger skjønnes at opveje denne Mangel.

Af de enkelte, der, uden at ville uddannes til Lærere, kunne optages for at gennemgaa Seminariets to yngste Klasser, kræves den samme Optagelsesprøve undtagen i Sang og Musik.

I det hele bemærkes, at der ved Optagelsen i yngste Klasse ses mere paa Modenheden og paa den Maade, hvorpaa vedkommende formaar at gjøre Rede for, hvad han har søgt at tilegne sig, samt paa, om han skjønnes under sin Forberedelse at være bleven undervist paa en forstandig Maade, end paa, om han har lært disse eller hine Bøger i dette eller hint Omfang. Det betragtes som meget ønskeligt, at Aspiranten har noget Kjendskab til Verdenshistoriens mest fremtrædende Personer og Begivenheder efter en fragmentarisk Fremstilling, og at han, hvad det mathematiske angaar, har noget Begreb om negative Talværdier, om Bogstavregning indenfor de fire Regningsarter samt et saadant foreløbigt Kjendskab til Geometri, som ad Anskuelsens Vej kan opnaas ved Bøger, som Steens „Hovedformerne i Rummet“ eller Møllers „Læren om Rumstørrelser“. Dog kræves der ikke aflagt Prøve i disse Fag, med mindre vedkommende selv ønsker det.“

Til ovenstaaende Fortegnelse over, hvad der kræves for at komme i 1ste Klasse, hvilken Fortegnelse under 11te Juli 1879 er approberet af Ministeriet til Brug for samtlige kongelige Seminarier, kan føjes, at der, for at en Aspirant kan komme i 2den Klasse, kræves en Prøve, som svarer til, hvad der i de forskjellige Fag er gennemgaaet i Seminariets yngste Klasse; for at han kan optages i 3dje Klasse kræves, dels at han har taget første Del af Skolelærerexamen med et tilfredsstillende Udfald, dels at han bestaar en Optagelsesprøve i de øvrige Undervisningsfag, som svarer til det i Seminariets to yngste Klasser gennemgaaede; særlig gjælder dette naturligvis Religion, Dansk (med Stil), Historie og Regning; den, der med tilfredsstillende Udfald har taget udvidet Realafgangsexamen, er fritaget for første Del af Skolelærerexamen (og, om han ønsker det, Historie), naar han tager sidste Del af Skolelærerexamen inden 5 Aar efter Realexamen; ifølge Anordning af 30te August 1881 § 10 gjælder i Fremtiden det samme for dem, som i Juni 1883 eller senere taget almindelig Forberedelsesexamen.“